प्राथमिक शाळांतील इयत्ता ५ वी ते ७ वीचे वर्ग
माध्यमिक शाळांना जोडण्याची योजना ...

महाराष्ट्र शासन,
शिक्षण व युवक सेवा विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक एसएसएन. १०७७/७१०२/माध्य-शाळा(११२/सेन)
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक १० ऑगस्ट, १९७७

वाचा- शासन निर्णय, शिक्षण क्रीडा व समाज कल्याण विभाग, क्रमांक एसएसएन १८७०/८६८०६/जी(II) दिनांक २७ सप्टेंबर १९७१.
शासन पत्र शिक्षण विभाग क्रमांक : एसएसएन १८७३/१०९७१६/जी दिनांक २९ मे १९७४.

निर्णय:-

शासन निर्णय शिक्षण, क्रीडा व समाज कल्याण विभाग क्रमांक एसएसएन १८७०/८६८०६/जी(II) दिनांक २७ सप्टेंबर १९७१ अन्वये शैक्षणिक गुणवत्ता सुधारण्याच्या हेतूने प्राथमिक शाळांतील इयत्ता ५ वी ते ७ वी चे वर्ग माध्यमिक शाळांना जोडण्याची योजना मंजूर करण्यांत येऊन १९७२-७३ या शैक्षणिक वर्षापासून ती कार्यान्वीत करण्यांत आली. सदर योजना दोन वर्षे कार्यान्वित करण्यात आल्यावर मे १९७४ मध्ये शासन पत्र शिक्षण विभाग क्रमांक एसएसएन १८७३/१०९७१६ जी दिनांक २९ मे १९७४ अन्वये कोणत्याही शाळेला नव्याने इ. ५ वी चे वर्ग (व नंतर क्रमाने पुढील इयत्ताचे वर्ग) उघडण्यास परवानगी देण्यांत येऊ नये अशा सूचना सर्व शिक्षणाधिकाऱ्यांना देण्यांत आल्या होत्या. तशी परवानगी देण्यास पुन्हा प्रारंभ करुन ह्या योजनेचे कार्यान्वीकरण पुन्हा हाती घ्यावे किंवा कसे हा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

२. याबाबत शासनाने आता तत्वतः असा निर्णय घेतला आहे की ही योजना स्थगित करण्याचे ठरविल्यानंतरही काही शाळांनी इयत्ता ५ वी ते ७ वी हे सर्व किंवा यापैकी काही वर्ग उघडले आहेत त्यांना ते वर्ग अनुदानसहित तत्वावर उघडण्यास चालू वर्षापासून म्हणजे १९७७-७८ पासून मान्यता देण्याची कार्यवाही चालू करण्यास हरकत नसावी. मात्र खालील अटींची पूर्तता झालीआहे याची खात्री पटल्यासच विभागीय उपसंचालकांनी अशी परवानगी द्यावयाची आहे.

अ) संबंधित शाळेत इयत्ता ८ वी ते १० वी चे वर्ग असावेत(म्हणजेच संबंधित माध्यमिक शाळा शालांत परीक्षेसाठीं विद्यार्थी पाठवित असली पाहिजे.

ब) इयत्ता ५ वी ते ७ वी चे वर्ग उघडण्यासाठीं संबंधित शाळेकडे पुरेशी जागा असावी (यासाठीं दुबार पध्दतीचा अवलंब केला तरी चालेल.)

क) संबंधित शाळेत प्रशिक्षित पदवीधर मुख्याध्यापक व अर्हताप्राप्त शिक्षकवर्ग पुरेशा प्रमाणांत असावेत व शाळेतील शिक्षकवर्ग स्थिर स्वरुपाचा असावा व त्यांत वारंवार बदल नसावेत.

माध्यमिक शाळांतील नवीन पदावर शिक्षक नेमणुकीसाठी परवानगी, जो [illegible] (शिक्षक यादीतील अतिरिक्त यादीतील शिक्षक) [illegible] [illegible] त्या शाळांमध्ये [illegible] [illegible] [illegible] शिक्षणाधिकाऱ्यांनी घ्यावी. या अतिरिक्त यादीत [illegible] शिक्षणाधिकाऱ्यांचे [illegible] शिक्षणाधिकाऱ्यांचे [illegible] [illegible] यादीत (List of surplus teachers) [illegible] [illegible] असा [illegible] [illegible] त्यासाठी परवानगी शिक्षणाधिकाऱ्यांनी द्यावी.

५. या परिच्छेद (३) व (४) अन्वये दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार जिल्ह्यातील शिक्षण अधिकारी यांनी आपापल्या जिल्ह्यातील ज्या माध्यमिक शाळांनी इयत्ता ८ वी ते १० वी चे वर्ग ही योजना स्थगित करण्यात आल्यानंतर पुढचे चालू ठेवण्याबद्दल किंवा ज्या शाळांना हे वर्ग जोडलेले नाहीत त्यांना चालू वर्षी प्रथम ८ वी चे वर्ग जोडण्याबद्दल कार्यवाही करावी. त्यानुसार परवानगी दिलेल्या शाळांच्या आर्थिक भाराच्या विवेचनासहीत तपशीलवार अहवाल शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचकडे दिनांक ३० सप्टेंबर १९७७ पर्यंत पाठवावा. शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र, पुणे यांनी या सर्व अहवालांचे छाननी करून शासनाकडे या वर्षी अनुदान मंजूर करण्याबाबतचा स्वयंपूर्ण प्रस्ताव शासनाकडे दिनांक १५ ऑक्टोबर १९७७ किंवा तत्पूर्वी पाठवावा. त्यानंतर माध्यमिक शाळांना नुसार परिरक्षण अनुदान देण्याबाबत किंवा नियमानुसार सहकारी बँकेमार्फत त्या त्या माध्यमिक शाळांतील शिक्षकांना पगार देण्याबाबत योग्य ते आदेश काढण्यात येतील. ही व्यवस्था कार्यान्वित होईपर्यन्त शिक्षण संस्थानी नेमलेल्या नवीन शिक्षकांना नियमाप्रमाणे दरमहा वेतन द्यावे व या संबंधात कोणतीही तक्रार येणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

६. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने (त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १७०९।७७ व्यय-५, दिनांक १०-८-७७) काढण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सही मो. ह. पिंगळे.
उपसचिव, शिक्षण व युवक सेवा विभाग.

No.Edn/Sec/H3/77-78
Pune-11 dt. 17-9-1977.

Forwarded to the all Heads of Non-Govt.Secondary Schools in Pune District for information and necessary action.

(signature)
for Education OfficerxZ.P.Pune.

To
All Heads of Non-Govt.Secondary Schools, Dist.Pune.

इ) संबंधित शाळेत आवश्यक आसनांची व्यवस्था, प्रयोगशाळा व ग्रंथालय आदि सर्व शैक्षणिक सोयी पुरेशा प्रमाणांत असाव्यात.

ई) संबंधित शाळेत इयत्ता ५ वी ते ७ वी चे वर्ग सुरू करताना त्या प्रत्येक वर्गात किमान ४० पटसंख्या होईल ही अट पूर्ण व्हावी. (कोणत्याही परिस्थितीत व कोणत्याही वर्गाच्या किमान पटसंख्येत ४० ही अट या व्यतिरिक्त शिथिल केली जाणार नाही.)

फ) संबंधित शाळेचे व्यवस्थापन सुरळीत, लोकशाही व स्वच्छ असावे.

३. शासनाने असाही निर्णय घेतला आहे की ज्या माध्यमिक शाळांना इयत्ता ५ वी ते ७ वी चे वर्ग जोडलेले नाहीत त्यांनाही या शैक्षणिक वर्षापासून (१९७७-७८) ते वर्ग जोडण्यास क्रमशः (म्हणजे पहिल्या वर्षी ५ वी, दुसऱ्या वर्षी ६ वी व तिसऱ्या वर्षी ७ वी याप्रमाणे) अनुदानरहित तत्त्वावर वरील परिच्छेद २ मध्ये उद्धृत केलेल्या शर्तींची पूर्तता होत असल्यास परवानगी देण्यास हरकत नसावी. विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी ही परवानगी देताना वरील शर्तींच्या पूर्ततेच्या खात्रीबरोबरच त्याच ठिकाणच्या जिल्हा परिषदा वा नगरपरिषदांच्या प्राथमिक शाळेतील त्याच इयत्तांचे वर्ग क्रमशः बंद करण्यांत येतील अशी दक्षता घ्यावी. (फक्त ऐखाद्या मोठ्या गांवी विद्यार्थ्यांची संख्या जास्त असल्यामुळें माध्यमिक शाळेला जोडलेल्या इ. ५ वी ते ७ वी च्या वर्गातील विद्यार्थी वगळता पुरेसे विद्यार्थी प्राथमिक शाळेतील त्याच इयत्तांच्या वर्गासाठीं मिळण्यासारखे आहेत केवळ तेथेच प्राथमिक शाळेतील या इयत्तांचे वर्ग चालू ठेवण्यास हरकत नाहीं) अशा प्रकारे संबंधित प्राथमिक शाळेतील वर्ग बंद न झाल्यास त्या वर्गासाठीं अनुदान जिल्हा परिषदेला वा नगर परिषदेला मिळणार नाही.

४. वर परिच्छेद ३ मधील आदेशामुळें जे प्रश्न उपस्थित होतात त्याबद्दल खालीलप्रमाणें कार्यवाही करण्यांत यावी-

अ) जिल्हा परिषदांतील प्राथमिक शाळांतील इयत्ता ५ वी (व नंतर पुढील दोन वर्षांत क्रमशः इ. ६ वी व इ. ७ वी चे) वर्ग बंद झाल्यामुळें जे प्राथमिक शिक्षक अतिरिक्त होतील त्यांना जिल्हा परिषदांतील ज्या ऐक शिक्षकी शाळांमध्ये प्रत्येकी ४० पेक्षा अधिक विद्यार्थी संख्या आहे तेथे ऐक जादा शिक्षक मंजूर करून सामावून घेण्यात यावेत. तसेंच नगर परिषदांतील प्राथमिक शाळांतील त्याच प्रमाणे अतिरिक्त झालेल्या प्राथमिक शिक्षकांनाही नोकरीतून कमी न करता यापुढे (राजिनामा, निवृत्ती, विद्यार्थ्यांच्या संख्येतील वाढ इत्यादि कारणामुळें) निर्माण होणाऱ्या रिक्तपदांत सामावून घ्यावे.

ब) ज्या माध्यमिक शाळांना इयत्ता ५ वी चे वर्ग चालू वर्षी नव्याने जोडण्यास परवानगी देण्यांत येईल त्या शाळांना त्यासाठीं जे नवीन शिक्षक भरती करावे लागतील ते शिक्षक त्या शाळेच्या व्यवस्थापकांनी स्वतः बाहेरून भरू नयेत. त्यांनी आवश्यक असलेल्या शिक्षकांची यादी किंवा जिल्हा शिक्षणाधिकाऱ्याकडे पाठवावी शिक्षणाधिकाऱ्यांनी जिल्हा निवड मंडळाने ...